

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
з питань Регламенту, депутатської етики та
організації роботи Верховної Ради України

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про внесення змін до статті 50 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» щодо змісту висновку головного комітету, ухваленого за наслідками підготовки законопроекту до другого читання або до повторного другого читання», внесений народним депутатом України Бурмічем А.П. (реєстр. № 10429 від 25.01.2024)

Комітет на засіданні 5 березня 2024 року (протокол № 188) розглянув, згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. від 25 січня 2024 року (електронна картка документа (1438955)), проект Закону України «Про внесення змін до статті 50 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» щодо змісту висновку головного комітету, ухваленого за наслідками підготовки законопроекту до другого читання або до повторного другого читання», внесений народним депутатом України Бурмічем А.П. (реєстр. № 10429 від 25.01.2024).

Законопроект (реєстр. № 10429) не включений до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2024 рік, затвердженого Постановою Верховної Ради України від 06.02.2024 № 3561-ІХ, а також не включено до порядку денного одинадцятої сесії Верховної Ради України (Постанова Верховної Ради України від 06.02.2024 № 3562-ІХ).

Метою законопроекту, як зазначено в пояснювальній записці до нього, є підвищення прозорості, відкритості та зрозумілості законодавчого процесу.

Для досягнення зазначеної мети, автор законопроекту пропонує доповнити частину третю статті 50 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» новим пунктом б такого змісту: «б) у мотивувальній частині висновку головного комітету, ухваленого за наслідками підготовки законопроекту до другого читання або до повторного другого читання, зазначається загальна кількість пропозицій і поправок, включених до порівняльної таблиці та (в разі наявності) до додаткової порівняльної таблиці, а також кількість поправок та пропозицій (із зазначенням їхніх номерів), які головний комітет врахував, врахував частково, врахував редакційно, відхилив та щодо яких не прийняв рішення».

Принагідно Комітет звернув увагу на те, що народним депутатом України Бурмічем А.П. було внесено на розгляд Верховної Ради України законопроекти (реєстр. №№ 10187, 10263, 10268, 10429), зокрема, щодо змін до статей 9, 44, 51 та до підпункту 2 пункту 4 розділу VIII «Прикінцеві положення» Закону України

«Про комітети Верховної Ради України». У зв'язку з цим, варто було б об'єднати зазначені пропозиції одним законопроектом.

Проект Закону України (реєстр. № 10429) внесено на реєстрацію згідно з частиною першою статті 89, частиною другою статті 90 та частинами першою, другою і шостою статті 91 Регламенту Верховної Ради України за підписом особи, яка має право законодавчої ініціативи, разом з проектом постанови, яку пропонується Верховній Раді України прийняти за результатами його розгляду, пропозицією щодо кандидатури доповідача на пленарному засіданні, пояснювальною запискою, порівняльною таблицею.

Разом з цим, законопроект містить техніко-юридичні неточності, а саме: автор законопроекту пропонує внести зміни до Закону України «Про комітети Верховної Ради України» (Відомості Верховної Ради України 1995 року № 19, ст.134), проте, чинний Закон України діє в редакції Закону № 3277-IV від 22.12.2005 (Відомості Верховної Ради України, 2006, № 17, ст.146).

Крім цього, згідно з Правилами оформлення проектів законів та додержання основних вимог законодавчої техніки (Методичні рекомендації) кожен законопроект має назву, яка є складовою частиною офіційного тексту закону. У назві закону стисло (в кількох словах) викладається зміст закону. Назва законопроекту, яким вносяться зміни до декількох статей закону або до декількох законів, має бути конкретизована. У разі якщо вносяться зміни до однієї статті, такої конкретизації не потрібно. Враховуючи що законопроектом вносяться зміни лише до однієї статті Закону України «Про комітети Верховної Ради України», доцільніше змінити назву законопроекту.

Також Комітет звернув увагу на структуру законопроекту, оскільки вона залежить від його обсягу і змісту. Згідно з вищезазначеними правилами, великі законопроекти поділяються на розділи (глави). При цьому нормативні положення загального характеру зазвичай об'єднуються в розділ, який іменується «Загальні положення». В окремі розділи об'єднуються нормативні положення, які стосуються одного правового інституту або питання. Вводити структурну одиницю «розділ», якщо в законопроекті немає глав, не варто. Розділи, як правило, нумеруються римськими цифрами. Таким чином, суб'єкт права законодавчої ініціативи не дотримався правил оформлення проектів законів та додержання основних вимог законодавчої техніки (Методичні рекомендації).

Крім того Комітет зазначив, що розділом II «Прикінцеві положення» законопроекту передбачено, що у разі його прийняття «Закон набирає чинності через тридцять днів з дня його опублікування», при цьому ініціатор законопроекту не обґрунтовує необхідність відтермінування набрання чинності Закону.

Відповідно до частини п'ятої статті 94 Конституції України закон набирає чинності через десять днів з дня його офіційного оприлюднення, якщо інше не передбачено законом, але не раніше дня його опублікування. Аналогічна рекомендація міститься також у Правилах оформлення проектів законів та додержання основних вимог законодавчої техніки (Методичні рекомендації).

По суті правового змісту законопроекту (реєстр. № 10429) Комітет зазначив таке.

Положення статті 19 Конституції України передбачають, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Частиною п'ятою статті 83 Конституції України передбачено, що порядок роботи Верховної Ради України встановлюється Конституцією України та Регламентом Верховної Ради України.

Згідно з положеннями частини першої статті 89 Конституції України Верховна Рада України для здійснення законопроектної роботи, підготовки і попереднього розгляду питань, віднесених до її повноважень, виконання контрольних функцій відповідно до Конституції України створює з числа народних депутатів України комітети Верховної Ради України та обирає голів, перших заступників, заступників голів та секретарів цих комітетів.

Організація, повноваження та порядок діяльності комітетів Верховної Ради України визначаються Конституцією України, законами України «Про комітети Верховної Ради України», «Про статус народного депутата України», Регламентом Верховної Ради України, іншими законами України та постановами Верховної Ради України.

Частиною четвертою статті 44 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» (далі - Закон) за результатами розгляду питань на засіданнях комітетів більшістю голосів присутніх, за винятком випадків, передбачених цим Законом, приймаються акти, зазначені в частині першій статті 49 цього Закону, а саме: 1) рішення - з організаційних питань; 2) висновки - у випадках, передбачених законом чи Регламентом Верховної Ради України; 3) рекомендації - щодо контрольної діяльності комітетів; щодо осіб, які пропонуються для обрання, призначення, надання згоди на призначення чи звільнення Верховною Радою України; щодо результатів слухань у комітетах.

Вимоги щодо оформлення рішень, висновків та рекомендацій комітетів, які були прийняті на засіданні комітету Верховної Ради України визначені статтею 50 Закону. При цьому рішення, висновки та рекомендації комітетів складаються із мотивувальної та резолютивної частин.

З огляду на те, що автор законопроекту передбачає у змінах до частини третьої статті 50 Закону те, що у мотивувальній частині висновку головного комітету, ухваленого за наслідками підготовки законопроекту до другого читання або до повторного другого читання, загальну кількість пропозицій і поправок, включених до порівняльної таблиці та (в разі наявності) до додаткової порівняльної таблиці, а також кількість поправок та пропозицій (із зазначенням їхніх номерів), які головний комітет врахував, врахував частково, врахував редакційно, відхилив та щодо яких не прийняв рішення, що також відображено і у назві законопроекту, слід звернути увагу на таке.

Оскільки в новелах йдеться про результати розгляду прийняття рішень комітетом щодо кожної поправки та пропозиції у висновку комітету, ухваленого за наслідками підготовки законопроекту до другого читання, доцільно було б внести зміни до частини четвертої статті 50 Закону, якою передбачено вимоги щодо резолютивної частини рішень, висновків, рекомендацій.

Комітет зауважив, що законопроекти, які внесені на розгляд Верховної Ради України, як правило, розглядаються Верховною Радою України за процедурою трьох читань з урахуванням особливостей, встановлених статтею 102 Регламенту Верховної Ради України, зокрема, частиною п'ятою цієї статті передбачено, що під час другого і третього читань розглядаються порівняльні таблиці законопроектів, а щодо законопроектів про внесення змін до законів порівняльні таблиці розглядаються і в першому читанні.

До того ж, у разі якщо Президент України застосував право вето щодо прийнятого Верховною Радою України закону і повернув його до Верховної Ради України для повторного розгляду, згідно з положеннями статті 133 Регламенту Верховної Ради України, пропозиції Президента України до поверненого ним закону розглядаються у головному комітеті, який здійснював підготовку його остаточної редакції, і подаються на розгляд Верховної Ради України у вигляді порівняльної таблиці.

Проте, ініціатор законопроекту виокремлює висновок головного комітету, ухвалений за наслідками підготовки законопроекту до другого читання або до повторного другого читання.

Обґрунтування зазначеної позиції суб'єктом права законодавчої ініціативи, щодо необхідності внесення змін безпосередньо до норм, які регулюють зміст висновків головного комітету ухваленого за наслідками підготовки лише до другого читання або до повторного другого читання також відсутнє у пояснювальній записці до законопроекту.

Теж саме стосується і назви законопроекту.

Комітет звернув увагу і на те, що ініціатор внесення законопроекту пропонує у висновку комітету передбачити, зокрема, «...кількість поправок та пропозицій (із зазначенням їхніх номерів), які головний комітет врахував, врахував частково, врахував редакційно, відхилив та щодо яких не прийняв рішення», отже нормативно вичерпний перелік можливих результатів голосування за кожну пропозицію та поправку, які надійшли до законопроекту суб'єктами права законодавчої ініціативи при доопрацюванні комітетом проектів законів до другого читання або повторного другого читання.

Разом з цим, Комітет привернув увагу до того, що положеннями пункту 3 частини першої статті 118 Регламенту Верховної Ради України визначено, що законопроект, підготовлений до другого читання, подається у вигляді порівняльної таблиці, яка має містити висновок головного комітету щодо внесених пропозицій, поправок.

Крім цього, під час розгляду законопроекту в другому читанні чи повторному другому читанні, за наполяганням ініціатора внесення – суб'єкта права законодавчої ініціативи може бути проведено обговорення відхилених головним комітетом пропозицій, поправок, що стосуються цих статей (частина друга статті 120), а також за наполяганням народних депутатів України може бути проведено обговорення врахованої головним комітетом пропозиції, поправки з наступним голосуванням щодо її прийняття, виключення в цілому чи її частини (частина третя статті 120).

Крім того, згідно з пунктом 2 частини четвертої статті 119-1 Регламенту Верховної Ради України, на пленарному засіданні розгляд законопроекту у

другому читанні за особливою процедурою здійснюється у такому порядку: обговорення пропозицій, поправок, включених до уточненої порівняльної таблиці законопроекту, із можливим наступним голосуванням щодо врахування відхилених або щодо підтвердження врахованих головним комітетом пропозицій, поправок, що передбачає право на виступ.

Враховуючи вищезазначене, законопроект (реєстр. № 10429) доцільно доопрацювати з урахуванням положень статті 50 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», глав 20, 21, 23 Регламенту Верховної Ради України, в порядку, передбаченому частиною першою статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Керуючись положеннями частини третьої статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет ухвалив висновок на проект Закону України «Про внесення змін до статті 50 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» щодо змісту висновку головного комітету, ухваленого за наслідками підготовки законопроекту до другого читання або до повторного другого читання», внесений народним депутатом України Бурмічем А.П. (реєстр. № 10429 від 25.01.2024), та рекомендує Верховній Раді України включити його до порядку денного одинадцятої сесії Верховної Ради України.

Голова Комітету

С.В.КАЛЬЧЕНКО

